

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Bándi Gábor ügyvéd (1092 Budapest, Bokréta u. 22. II/4.) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Dr. Kandra Károly ügyvéd (5350 Tiszafüred, Örvényi u. 2/e.) által képviselt I.r. alperes neve (I.r. alperes címe) I.r. és II.rendű alperes neve (II.r. alperes címe) II.r. alperesek ellen, számlatartozás és járulékai megfizetése iránt indított perében, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2007. július 18-án meghozott 8.G.21.098/2006/14. számú ítélete ellen, az alperesek részéről 15. sorszám alatt előterjesztett - kiegészített - fellebbezés alapján, a 2008. január 23-án megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 15 napon belül 180 000 (Egyszáznyolcvanezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárást követően meghozott 14. sorszámú ítéletében a felperes keresetével egyezően kötelezte az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperes számára 5 940 879 Ft-ot, valamint 6 040 879 Ft-nak 2005. november 30-tól járó, az ítéletben meghatározott mértékű késedelmi kamatát, és 661 540 Ft + 60 408 Ft Áfa perköltséget 15 napon belül. A megállapított tényállás szerint a felperes a felek között 2004. március 24-én létrejött szállítási keretszerződés alapján 2005. június 30-án és 2005. július 1-jén 126 tonna műtrágyát szállított az I.r. alperesnek, amelynek a felperes által 2 db számlával kiszámlázott 6 040 879 Ft ellenértékét az I.r. alperes az áru átvétele ellenére sem a számlák esedékességéig (2005. október 30-ig), sem azt követően fizetési felszólítás ellenére nem fizette meg. E tartozás miatt a felperes fizetési meghagyás kibocsátását kérte az I.r. alperessel szemben. Az ellentmondás folytán perré alakult eljárás során az I.r. alperes 2006. november 15-én 225 000 Ft-ot a felperes számára - általa elismerten - megfizetett. A fennmaradó tartozása (5 940 879 Ft) megfizetésére pedig az elsőfokú bíróság a Ptk. 379.§-ának (1) bekezdése alapján az I.r. alperest kötelezte, mivel az I.r. alperes a keresettel szembeni védekezésében csupán állította, hogy e követelt összeggel a felperesnek nem tartozik, azt azonban nem tudta bizonyítani, hogy az árut nem ő vette át, vagy a vételárat hiánytalanul megfizette.

Az elsőfokú bíróság a II.r. alperesnek az I.r. alperessel egyetemleges marasztalását azzal indokolta, hogy a II.r. alperes az I.r. alperes tartozásának megfizetéséért a felperessel szemben 2006. május 17-én készfizető kezességet vállalt. A II.r. alperes pedig a kezességvállalást tartalmazó írásbeli nyilatkozatával szemben nem tudta bizonyítani azt az állítását, hogy a kezességvállalását olyan feltételhez kötötte, amely nem valósult meg,

ezért a felperesnek az egyetemleges marasztalására irányuló kereseti kérelme a Ptk. 272.§ (1) és (2) bekezdése, valamint a Ptk. 274.§ (2) bekezdése alapján alapos volt.

Ez ellen az ítélet ellen az alperesek nyújtottak be fellebbezést, amelyben a sérelmezett határozat megváltoztatását és elsődlegesen mindkét alperessel szemben, másodsorban pedig csak a II.r. alperessel szemben kérték a kereset elutasítását. Állításuk szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a felperes és az I.r. alperes között 2004. március 24-én szállítási keretszerződés jött létre, mert az alpereseknek ilyen szerződés nincs a birtokukban és annak létezéséről sincs tudomásuk. Szerződés hiányában pedig abból eredő fizetési kötelezettségük sem keletkezhetett.

Ezt meghaladóan a II.r. alperes marasztalásának jogszerűségét azt állítva sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a II.r. alperes az I.r. alperes tartozásaiért a felperes felé készfizető kezesség vállalását tévesen állapította meg, mivel azt a felperes a vitatásukkal szemben megfelelően nem tudta bizonyítani. Hivatkoztak a Ptk. 272.§ (2) bekezdésének arra a rendelkezésére, amely szerint kezességet csak írásban lehet érvényesen vállalni, továbbá a Pp-nek azokra a szabályaira, amelyek szerint, ha a fél az állításait a perben okirattal kívánja bizonyítani, úgy azt a tárgyaláson eredetiben be kell mutatnia. A felperes azonban az elsőfokú eljárás során a II.r. alperes kezességvállalását tartalmazó eredeti okiratot nem tudott bemutatni. A másolatban csatolt okirat pedig megfelelő okirati bizonyítékként nem lett volna elfogadható, mivel nem felelt meg a Pp. 195.§ (2) bekezdésében írt követelményeknek, hiszen azt az eredeti okiratról nem közjegyző, bíróság, vagy más hatóság készítette. A Pp. 191.§ (1) bekezdése szerinti okirati bizonyítékként pedig az eredeti helyett a másolat bemutatása csak akkor lett volna elegendő, ha a perben az alperesek azt nem kifogásolták volna. Az alperesek azonban az elsőfokú eljárás során mindvégig kifogásolták az eredeti okirat hiányát, ezért - álláspontjuk szerint - a felperesnek a magánokirat valódiságát bizonyítania kellett volna, amely nem történt meg, tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor a kezességvállalás megtörténtét megállapította.

Támadta a II.r. alperes a fellebbezésben az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását is, amely szerint megfelelően nem bizonyította, hogy a kezességvállalását feltételhez kötötte. Állítása szerint a perben igazolta, hogy a kezességvállaló nyilatkozatának „eredeti aláírással való kibocsátását ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a felperes ügyvédje elkészíti a szerződő felek halasztott fizetésre vonatkozó megállapodását”. A felperes pedig a kezességvállalási nyilatkozatot eredetiben éppen azért nem tudta csatolni, mivel a feltétel nem valósult meg, így a II.r. alperes eredeti aláírással ellátott okiratot nem adott ki a felperes számára.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az alperesek fellebbezési érvei alaptalanok, mert az elsőfokú bíróság - a Ptk. 272.§ (2) bekezdésében írtakat is figyelembe véve - helyesen állapította meg a készfizető kezességi szerződés létrejöttét, a II.r. alperes részéről hozzá 2006. május 17-én faxon megküldött nyilatkozat alapján. Az a körülmény pedig, hogy az eljárás során a II.r. alperes az eredeti nyilatkozat bemutatásának hiányára hivatkozott, nem tekinthető jóhiszemű pervitelnek, mivel számára a nyilatkozat eredeti példányát éppen a II.r. alperes nem küldte meg.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékokat helyesen mérlegelve, a tényállást helytállóan állapította meg, és megalapozottak voltak az abból levont következtetései, valamint az ítéleti döntése is. Az I.r. és II.r. alperes fellebbezésében foglaltak alapján pedig sem az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított tényállás, sem a helyes jogi következtetések nem voltak megváltoztathatók.

A felperes által az elsőfokú eljárás során csatolt „szállítási keretszerződés” elnevezésű okirat egyaránt tartalmazza a felperes és az I.r. alperes cégszerű aláírását. Erre tekintettel az okirat megfelelt a teljes bizonyító erejű magánokiratra vonatkozóan a Pp. 196.§ (1) bekezdése d.) pontjában meghatározott feltételeknek, így az ellenkező bizonyításáig teljes bizonyítékul szolgált arra, hogy a felperes és az I.r. alperes az abban foglalt nyilatkozatokat megtették (illetőleg elfogadták), és azokat magukra nézve kötelezőnek ismerték el. A felperes által csatolt szerződés, mint okirat bizonyító erejét az a körülmény nem befolyásolta, hogy azzal az alperesek a per során rendelkeztek-e.

Kétségtelen, hogy a felperes a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelméhez a felek között 2005. március 24-én létrejött szállítási keretszerződést csatolt. Utóbb pedig 2005. március 24-én kötött másik szerződés szóba sem került.

Ezért az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában (nyilvánvaló elírásból származó) hibát vétett, amikor a felek írásban kötött szállítási keretszerződésének dátumaként a 2004. március 24. napját határozta meg.

A hivatkozott keretszerződés azonban éppen a felek szerződésének azokat a feltételeit határozta meg, amelyek alapján köztük a továbbiakban az egyes szerződések az I.r. alperes, mint megrendelő eseti megrendelése alapján létrejöttek.

A felek a keretszerződésük tartalmát nem kötötték határidőhöz. Abban az egyes megrendelések érvényességét sem kötötték írásbeliséghez.

A szállítási szerződésekre vonatkozóan pedig jogszabály sem ír elő kötelező írásbeliséget.

Annak tehát, hogy a felperes 2005. június 30-i és 2005. július 1-i kiegyenlített műtrágyára vonatkozó szállításai konkrétan melyik megrendeléshez kötődtek, a 2004. március 24-én létrejött keretszerződés hatálya alatti időszakban, a perbeli vita elbírálása szempontjából nem volt jelentősége, azt ugyanis az I.r. alperes a per során nem vitatta, hogy a felperes számára a leszámlázott mennyiségű és értékű árut leszállította, valamint azt sem, hogy azt a megbízottjai átvették, ugyanakkor azt sem állította, hogy az I.r. alperes az áru ellenértékét a felperes felé kiegyenlítette.

A Ptk. 379.§ (1) bekezdése szerinti szállítási szerződés jön létre, ha a felek abban állapodnak meg, hogy egyikük köteles a szerződésben meghatározott dolgot a kikötött későbbi időpontban, vagy időszakban a másiknak átadni, a másik fél pedig köteles a dolgot átvenni és az árát megfizetni. Mivel a szállítási szerződés alakszerűségére vonatkozóan nincs előírás, a felek érvényesen megállapodhattak írásban, szóban és ráutaló magatartással is (Ptk. 216.§ (1) bekezdés). A perbeli esetben az a körülmény, hogy az alperes a felperes által szállított műtrágyát ...en, a szállítólevelek aláírásával elismerten átvette, a felek között a szállítási szerződés létrejöttét eredményező ráutaló

magatartásként volt értékelhető. A perben követelt ellenérték vonatkozásában tehát a szállítási szerződés létrejötte megállapítható az alperesek fellebbezésében hiányolt - az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában tévesen megállapított - 2005. március 24-i keretszerződés nélkül is. Ezért az I.r. alperes az átvett áru ki nem fizetett ellenértékére vonatkozóan a marasztalását alaptalanul sérelmezte.

Alaptalanul támadták az alperesek a fellebbezésükben az elsőfokú bíróság ítéletét amiatt is, hogy a II.r. alperes feltétel nélküli készfizető kezességvállalását a 2006. május 17-én adott nyilatkozat alapján megállapította. A Ptk. 272.§ (1) bekezdésében szabályozott kezességi szerződés ugyanis nem kötelező alakszerűséghez kötött jogügylet, mivel a Ptk. 272.§ (2) bekezdése csak a kezesség vállalásának érvényességét köti írásbeli alakhoz, tehát nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely az érvényesség feltételül az egész szerződés írásba foglalását írná elő. E törvényi rendelkezés miniszteri indoklásából kitűnik, hogy a jogalkotó a kezesség vállalást a bizonyítási nehézségek elkerülése céljából kívánta írásbeli alakhoz kötni. A Ptk. más rendelkezéseivel összevetve is az állapítható meg, hogy ahol a törvény a szerződés érvényességének feltételül a teljes szerződés írásba foglalását írja elő, ott a szerződés és nem a kötelezetti nyilatkozat írásba foglalását rendeli. Abból tehát, hogy a törvény a kezesség esetében nem a szerződés írásba foglalásáról, hanem a kezesség vállalásának írásbeli alakjáról rendelkezik, az következik, hogy a kezesség vállalásának elfogadása a Ptk. 216.§ (1) bekezdése szerint más módon, így szóban, vagy ráutaló magatartással is történhet. (Ezt az iránymutatást adta a Legfelsőbb Bíróság például a Bírósági Határozatok című folyóiratban 1993. évben 631. sorszámon, 1998. évben 277. sorszámon közzétett eseti döntéseiben.)

Alaptalan volt az alpereseknek az a fellebbezési hivatkozása is, hogy a „készfizető kezesség vállalására vonatkozó nyilatkozat” faxolt példányának (8/F/1.) csatolásával a felperes olyan okirat-másolatot nyújtott be a bíróságnak, amely - az eredeti okirat felmutatásának hiányában - nem volt alkalmas annak bizonyítására, hogy a II.r. alperes a kezességvállalást tartalmazó írásbeli jognyilatkozatát a felpereshez címzetten írásban megtette. A telefax ugyanis távmásolásra szolgáló távközlő eszköz (távmásoló). A távmásolás (fakszimile) célja: dokumentumok továbbítása telefonvonalon analóg, vagy digitális jelátvitellel. A képátvitel során a távmásoló-készülék (telefax) az eredeti dokumentumot képpontokra bontja és elektronikus úton sorosan továbbítja a telefonvonalon.

[Tudomány és Műszaki Tájékoztatás 34. évfolyam (1987.) 1. szám, a Magyar Posta távmásoló-szolgálat.]

„A postáról” szóló, 1992. évi XLV. törvény 2.§ (8) bekezdéséhez készült melléklet 10. pontjában foglaltak szerint a távmásolat: papíron készült, írásról, ábráról, képről postai nyilvános távmásoló berendezés és távközlési hálózat útján továbbított, távirat módján kézbesített másolat.

„A Polgári Törvénykönyv hatályba lépéséről és végrehajtásáról” szóló 1960. évi 11. tvr. (Ptké.) 2004. december 24-től hatályos 38.§ (2) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy amennyiben jogszabály a szerződés érvényességéhez írásbeli alakot rendel - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - írásbeli alakban létrejött szerződésnek kell tekinteni - egyebek között - a telefax útján történt üzenetváltást is, amelyet az e rendelkezést beiktató 2004. évi CXIX. törvényhez fűzött miniszteri indoklás is kétségtelenné tesz.

Következésképpen írásbeli nyilatkozattételnek minősül a telefax (távmásoló) alkalmazásával megtett egyoldalú jognyilatkozat is. Nem tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor megállapította, hogy a felperes a jelen perben okirattal bizonyította, hogy a II.r. alperes a kezességvállalást tartalmazó írásbeli jognyilatkozatát a felpereshez címzetten, 2006. május 17-én érvényesen megtette, amelynek a felperes részéről történt elfogadásával a felperes és a II.r. alperes között a kezességi szerződés készfizető kezesség vállalására a nyilatkozatban foglalt tartalommal érvényesen létrejött.

A Debreceni Ítéltábla abban is egyetért az elsőfokú bírósággal, hogy a II.r. alperes készfizető kezességvállalása korlátlan és feltétel nélküli volt.

A II.r. alperes által a feltétel érvényes kikötésének és a bekövetkezés elmaradásának igazolására csatolt 2006. május 17-i levél ugyanis a II.r. alperes állításának bizonyítására nem volt alkalmas, amint azt helyesen az elsőfokú bíróság is megállapította.

Mindezekre tekintettel a Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fenti indokbeli kiegészítéssel - lényegében azonban a saját helyes indokai alapján - a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperesek az ügyvédi munkadíjból és a lerótt fellebbezési eljárási illetékből eredő saját másodfokú perköltségeiket maguk kötelesek viselni. Kötelesek továbbá megtéríteni a felperes ügyvédi munkadíjból eredő másodfokú perköltségét is a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján, amelynek összegét a Debreceni Ítéltábla „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló, módosított 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (2) bekezdés a.) pontja, (5) bekezdése és 4/A.§-a alapján határozta meg.

Debrecen, 2008. január 23.

Erőss Károlyné Dr. Vajvoda Ildikó sk. a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk. előadó bíró, Dr. Szűcs Lajos sk. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-